

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i biblioteks- och informationsvetenskap

Syllabus for the PhD program in Library and information science

- Omfattning: 240 högskolepoäng/120 högskolepoäng
- Examen: Filosofie doktorsexamen/filosofie licentiatexamen
- Nivåttillhörighet: Forskarnivå
- Fastställande: 2023-11-01
- Ikraftträdande: 2023-11-01
- Ansvarig instans: Samhällsvetenskapliga fakulteten

1. Mål för utbildningen

1.1 Doktorsexamen

För doktorsexamen skall, enligt examensordningen, doktoranden

Kunskap och förståelse

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av biblioteks- och informationsvetenskap samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av ämnet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med specifika biblioteks- och informationsvetenskapliga metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

1.2 Licentiatexamen

För licentiatexamen skall, enligt examensordningen, doktoranden

Kunskap och förståelse

- visa kunskap och förståelse inom biblioteks- och informationsvetenskap, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och specifika biblioteks- och informationsvetenskapliga metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. (HF 7 kap 35 §)

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (HF 7 kap 39 §).

2.2. Särskild behörighet

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap krävs att den sökande har grundläggande högskoleutbildning inom Biblioteks- och informationsvetenskap om minst 90 högskolepoäng samt 60 högskolepoäng på avancerade nivå inom Biblioteks- och informationsvetenskap (magisternivå) eller annan utbildning av motsvarande omfattning och fördjupning. Kraven anses uppfyllda av den som på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

3. Urval

Urval bland sökande till lediga platser inom utbildningen på forskarnivå skall göras med hänsyn till:

- deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen,
- tidigare studieresultat samt
- kvaliteten på inskickad avhandlingsplan, i förekommande fall relaterad till institutionens forskningsprofiler.

Följande bedömningsgrunder tillämpas vid prövning av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen:

- Analytisk förmåga
- Kommunikativ förmåga skriftligt och muntligt
- Kritisk förmåga
- Självständighet
- Prestationer inom givna tidsramar.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande. (HF 7 kap. 41 §)

En student med annan finansiering än anställning som doktorand får antas endast om hans eller hennes meritering bedöms vara minst jämförbar med meriteringen hos sökande som kommer ifråga för doktorandanställning

Jämställdhet mellan män och kvinnor skall eftersträvas vid urvalet bland de sökande.

Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå med doktorsexamen som slutmål fattas av prefekten vid berörd institution efter förslag från institutionens beredningsgrupp.

4. Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1. Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap avslutas med licentiatexamen eller doktorsexamen. Utbildningen skall omfatta 120 högskolepoäng för licentiatexamen och 240 högskolepoäng för doktorsexamen. En doktorand som antagits till forskarutbildning som skall

UMEÅ UNIVERSITET

avslutas med doktorsexamen kan, om han/hon så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

Utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 37,5 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 82,5 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 75 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 165 högskolepoäng.

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan där finansiering, handledning, kurser, avhandlingsarbete mm specificeras.

4.2. Innehåll

4.2.1 Kurser

Doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap består av en kursdel omfattande 75 högskolepoäng, vilka fördelas så att 37,5 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 37,5 högskolepoäng utgörs av valfria kurser inklusive seminariedeltagande.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen: 7,5 högskolepoäng allmän vetenskapsteori, 15 högskolepoäng biblioteks- och informationsvetenskaplig teori, 15 högskolepoäng vetenskaplig metod med inriktning mot såväl kvantitativa som kvalitativa metoder.

Valfria kurser för doktorsexamen: Läs eller specialkurser inom områden som nära angränsar till ämnet motsvarande tillsammans 37,5 högskolepoäng inklusive seminariedeltagande. Läskurserna sätts samman i samråd med handledare och ansvarig för forskarutbildningen.

Specialkurser väljs efter samråd med handledare och ansvarig för forskarutbildningen. UPL kurser eller motsvarande får tillgodoräknas upp till 7,5 högskolepoäng

15 högskolepoäng för deltagande på forskarseminarium (0,75 poäng per seminarium). Av dessa 20 seminarier skall minst fem genomföras i form av utsedd oppositionsgrupp bestående av doktorander. Se vidare dokument "Komplement till studieplan" där utförligare information tillhandahålls. För att poäng från forskarseminarierna skall få tillgodoräknas krävs aktivt deltagande i angiven oppositionsgrupp.

UMEÅ UNIVERSITET

Avhandlingsarbete skall vid minst tre tillfällen presenteras vid institutionens seminarium:

- Inom sex månader (helst tidigare) från starten av forskarutbildningen skall en avhandlingspromemoria som följer de riktlinjer som angivits av forskarutbildningsnämnden presenteras. Granskningen görs av två interna opponenter.
- Efter det att forskarutbildningsstudierna pågått i två år skall avhandlingsarbete presenteras vid ett mittseminarium. Presentation skall omfatta det skriftliga material som sammanställts inom ramen för avhandlingsarbete samt en muntlig presentation av avhandlingsarbetet. En opponenter granskar arbetet vid seminariet.
- I samband med avhandlingsarbetets slutförande skall ett slutseminarium hållas där avhandlingens samtliga delar presenteras. Vid slutseminariet utses en opponenter med uppgift att granska arbetet.

Kunskapsprov: För kurserna inom utbildning på forskarnivå som ges av Sociologiska institutionen gäller följande kunskapsprov: Författande av rapport enligt anvisningar för respektive kurs. Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Betyget skall bestämmas av en särskilt utsedd lärare (examinator).

Licentiatexamen

Utbildning på forskarnivå i Biblioteks- och informationsvetenskap med licentiatexamen som etapp-/slutmål består av en kursdel omfattande 37,5 högskolepoäng, vilka fördelas så att 30 högskolepoäng utgörs av obligatoriska kurser och 7,5 högskolepoäng utgörs av en valfri kurs.

Obligatoriska kurser för licentiatexamen: 7,5 högskolepoäng allmän vetenskapsteori, 15 högskolepoäng vetenskaplig metod med inriktning mot såväl kvantitativa som kvalitativa metoder samt en 7,5 kurs i biblioteks- och informationsvetenskap.

Valfria kurser för licentiatexamen: 7,5 högskolepoäng.

Uppsatsarbete skall vid minst två tillfällen presenteras vid institutionens seminarium:

- Inom sex månader från starten av forskarutbildningen skall en uppsatspromemoria som följer de riktlinjer som angivits av forskarutbildningsnämnden presenteras. Granskningen görs av utsedd oppositionsgrupp.
- I samband med uppsatsarbetets slutförande skall ett slutseminarium hållas där avhandlingens samtliga delar presenteras. Vid slutseminariet utses en opponenter med uppgift att granska arbetet.

4.2.2 Doktorsavhandling/Licentiatuppsats

Doktorsavhandlingen/licentiatuppsatsen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en introduktion till och kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling). För sammanläggningsavhandling gäller fyra stycken artiklar eller motsvarande.

UMEÅ UNIVERSITET

Minimikravet är att doktoranden skall vara huvudansvarig på två artiklar och minst likvärdig författare på de två andra artiklarna i sin avhandling. För licentiatuppsats gäller två stycken artiklar eller motsvarande. Minimikravet är att doktoranden skall vara huvudansvarig på en artikel och minst likvärdig författare på den andra artikeln.

Doktorandens ansvar samt övriga deltagares ansvar skall för varje artikel kunna utläsas ur en författardeklaration. Denna kan inkluderas i respektive artikel eller i kapp. För mer information, se dokument "Komplement till studieplan".

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av den.

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av den.

5. Examen

Doktorsexamen i Biblioteks- och informationsvetenskap uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng inom Biblioteks- och informationsvetenskap och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Licentiatexamen i Biblioteks- och informationsvetenskap uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng inom Biblioteks- och informationsvetenskap och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av betygsnämnden.

Examensbevis utfärdas efter beviljad ansökan till berörd enhet vid Umeå universitet.